

Protokół

6. posiedzenia, IV. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 20. Grudnia 1886.

Początek o godzinie 11 minut 30.

Przewodniczący: Marszałek krajowy Jan hr. Tarnowski.

Sekretarze: Stanisław hr. Badeni, A. Jędrzejowicz, Wł. książę Sapieha.

Obeenyh posłów 115.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, że protokół z 5. posiedzenia uznaje za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę o wniesieniu przez p. Zuckra prośby o urlop 4ro tygodniowy z powodu słabości.

Izba udziela p. Zuckrowi urlopu na przeciąg czterech tygodni.

Sekretarz p. St. Badeni czyta spis petycyj, wniesionych po dzień 20. Grudnia b. r. od Nr. 253 do Nr. 327 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji szkolnej L. 253 do 262 włącznie, 278, 289, 303, 318, 319, 322, 323, 325.

Komisji budżetowej L. 263, 264, 265, 280 do 283 włącznie, 287, 288, 290, 291, 293, 294, 298, 300, 302, 303, 305, 307, 312, 317, 321, 326.

Komisji gospodarstwa krajowego L. 266, 267, 299, 316, 327.

Komisji gminnej L. 268 do 271 włącznie, 273, 274, 279, 286, 304.

Komisji drogowej L. 272, 311, 324.

Komisji administracyjnej L. 275, 276, 277, 284, 285, 297, 306, 308, 309, 310, 313, 314.

Komisji prawniczej L. 292.

Komisji petycyjnej L. 295, 296, 320.

Komisji górniczej L. 315.

P. Czaykowski wnosi, ażeby przedłożenie rządowe do L. s. 228, o odznakach służby polowej przeniesiono z komisji gminnej do administracyjnej.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Czaykowskiego.

Przemawia p. Bereźnicki jako poseł i stawia następujący wniosek naglący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pogorzecom miasta Doliny, dotkniętym pożarem w nocy 18. i 19. Grudnia 1886. przyznaje się tytułem bezzwrotnej zapomogi kwotę tysiąc (1000) zł. w. a. i poleca się Wydziałowi krajowemu, aby bezzwłocznie zarządził wypłatę tej kwoty celem obdzielenia najuboższych.

Bereźnicki.

Izba popiera ten wniosek, a po uzasadnieniu przez wnioskodawcę nagłości, uchwała Izba takową i przystępuje do stanowczego załatwienia wniosku.

Po przemówieniu p. Tomisława Rozwadowskiego i p. Bereźnickiego, jako członka Wydziału krajowego, uchwała Izba powyższy wniosek p. Bereźnickiego.

Sekretarz p. hr. St. Badeni czyta następujący wniosek naglący:

Zważywszy, że ankieta przeprowadzona przez Izbę poselską Rady Państwa w roku bieżącym, jakoteż ostatnia konferencya handlowo-cłowa udowodniły w sposób wykluczający wszelkie powątpiewanie, iż oleje mineralne w Rosyi przedestylowane, a z umysłu zanieczyszczone w sposób nadający im barwę i ciężar gatunkowy olejów surowych, wprowadzane bywają w granice Monarchii za deklaracją jako surowce i za cłem 1 zł. 10 ct., ustanowionem jedynie dla olejów surowych;

Zważywszy, że takie podstępne obejście ustawy z 26. Maja 1882. r. i odnośnych przepisów wykonawczych, ustanowionych w porozumieniu obu rządów austriacko - węgierskiej Monarchii stanowi w myśl obowiązujących ustaw ciężkie przekroczenie skarbowe (schwere Gefällsübertretung), a zatem nie może być bez ujmy dla powagi prawa cierpianiem, lecz powinno być karaniem z całą surowością;

Zważywszy, że niuniknionem następstwem wzrostu importu nisko oclonych, tak zwanych sztucznych surowców, musi być niżka importu wysoko oclonych rafinowanych olejów mineralnych, co też znalazło już nader zatrwajający wyraz w ogromnem obniżeniu się wspólnych dochodów państwowych z ceł, którego nie może zrównoważyć podwyższenie się niewspólnych dochodów państwowych z podatku konsumcyjnego;

Zważywszy, że przedsiębiorstwa, dystylujące wielkim kosztem niskoprocentowe naturalne surowce, nie mogą wytrzymać nierzetelnej konkurencyi przedsiębiorstw, dystylujących małym kosztem wysokoprocentowe sztuczne surowce, co spowodować musi niechybny upadek jedyne go w Galicyi wielkiego przemysłu, który wydobywa z łona ziemi na przeszło 7 milionów zł. wartości rocznie, i zatrudnia przeszło 30.000 robotników;

Zważywszy wreszcie, że uchwalone przez Izbę poselską Rady państwa w roku bieżącym podwyższenie cła od surowych olejów mineralnych na 2 zł., względnie 2 zł. 40 ct. przy równoczesnem uprawnieniu importu sztucznych surowców, stanowić może ochronę dla takich tylko przedsiębiorstw górniczych, które posiadają ze względu na taniość odbudowy, obfitość źródeł, łatwość komunikacyi i t. p. szczególnie korzystne warunki;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się najusilniej c. k. Rząd, ażeby, trwając niezachwianie na stanowisku, jakie zajął w rokowaniach z królewskim Rządem węgierskim, domagał się z wszelką stanowczością użycia środków skutecznych ku temu, by oleje mineralne, za granicą przydestylowane, a dla obejścia ustawy cłowej zanieczyszczone, nie były nadal wprowadzane w granice Państwa austriacko-węgierskiego za cłem 1 zł. 10 ct. w zlocie, ustanowionem jedynie dla olejów surowych.

Wnioskodawca

Chamiec.

Władysław Żuk-Skarszewski, Łubiński, Popiel, Bobrzyński, Gorayski, Polanowski, Wodziecki, Słonecki, Emil Torosiewicz, Henzel, Klucki, Hausner, Tom. Rozwadowski, Onyszkiewicz,

Żurowski, Gorecki, A. Sapieha, Czaykowski, Alfred Potocki, Max, Z. Dembowski, Stanisław Jędrzejowicz, Artur Potocki, Męciński, Abrahamowicz, Scipio, Siengalewicz, Waygart, G. Romer, Bolesław Rozwadowski, E. Jędrzejowicz, Stan. Tarnowski junior, Golejewski, Kochanowski, Michałowski, Kuczowski, Płaziński, T. Dzieduszycki, Zborowski, Strasser, Hoszard, St. Tarnowski, Sobiesław Mieroszowski, Mikołaj Wolański, J. Stadnicki, Kozłowski, Łoziński, Szezęsny Koziebrodzki, R. Potocki, Wład. Wolański, Starowieyski, Czerkawski, Jan Kapri, Szeptycki, A. Skrzyński, J. Czartoryski, T. Merunowicz, Gross, Małecki, Apolinary Jaworski, S. Badeni.

P. Chamiec przemawia w uzasadnieniu nagłośni powyższego wniosku.

Marszałek otwiera rozprawę nad nagłością wniosku p. Chamea.

Przemawia p. Hausner i powołując się na §. 46. lit. b) regulaminu wnosi natychmiastowe przystąpienie do rozprawy i uchwały nad wnioskiem p. Chamea.

Izba w głosowaniu uchwala nagłość wniosku p. Chamea.

Przemawia p. Weigel i wnosi połączenie jego wniosku naglącego w analogicznej sprawie dziś postawionego i przystąpienie do rozprawy nad obydwoma wnioskami.

Po wyjaśnieniu p. St. Badeniego pod względem formalnym, p. Weigel zgadza się, ażeby do rozpraw nad jego wnioskiem przystąpiono dopiero po uchwaleniu wniosku p. Chamea.

Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Hausnera co do natychmiastowego przystąpienia do drugiego czytania wniosku p. Chamea bez drukowania i odsyłania takowego do komisji.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem p. Hausnera.

Przemawia p. Chamiec i uzasadnia swój wniosek.

Przemawiają następnie pp. Jaworski i ks. Adam Sapieha, który wnosi modyfikację wniosku p. Chamea w tym duchu, ażeby we wniosku tym opuścić wyrazy: „za clem 1 zł. 10 ct. ustanowionem jedynie dla olejów surowych“.

Przemawiają dalej pp. Gorayski i Romańczuk.

Przemawia p. Chamiec i przystępuje do poprawki ks. A. Sapiehy o tyle, iż zgadza się na opuszczenie jedynie wyrazów „1 zł. 10 ct. w złocie“.

Po wyjaśnieniu Marszałka pod względem formalnym i przemówieniu ks. A. Sapiehy powtórnie, sekretarz p. St. Badeni odczytuje wniosek p. Chamea z poprawką przez tegoż powyżej przytoczoną.

Przemawia p. hr. Artur Potocki pod względem formalnym i wnosi zawieszenie posiedzenia na 5. minut celem porozumienia się wnioskodawców co do brzmienia wniosku.

Izba uchwala zgodnie z wnioskiem p. hr. Artura Potockiego.

Marszałek zawiesza posiedzenie na 5. minut.

Po przerwie podejmuje Marszałek posiedzenie na nowo, oznajmiając, iż porozumienie między wnioskodawcami nastąpiło.

Sekretarz. p. St. Badeni czyta wniosek p. Chamea w brzmieniu następującem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się najusilniej c. k. Rząd, ażeby, trwając niezachwianie na stanowisku, jakie zajął w rokowaniach z królewskim Rządem węgierskim, domagał się z wszelką stanowczością użycia środków skutecznych ku temu, by oleje mineralne za granicą przedystylowane, a z umysłu zanieczyszczone, nie były nadal wprowadzane w granice Państwa austriacko węgierskiego z obejściem ustawy cłowej.

Izba w głosowaniu uchwala jednogłośnie cały powyższy wniosek.

Marszałek konstatuje jednomyślność uchwały.

Sekretarz p. St. Badeni czyta następny wniosek naglący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przy finalnych rokowaniach z Rządem węgierskim z powodu uregulowania ponownie stosunków cłowo-politycznych obu połów Monarchii przestrzegając najsurowiej zasady tamowania tak zdrowego przemysłnictwa oleju skalnego zagranicznego, sztucznie zabarwionego (a co dotąd cierpiano), a w następstwie tego, aby wydał najściślejsze przepisy wykonawcze dla ochrony naszej przemysłowości od przemykania pod jakimkolwiek pozorem lub formą zabarwionych sztucznie zagranicznych olejów skalnych z jawną szkodą przemysłu krajowego, a nawet samego skarbu cłowego, za niższem cłem wchodowem.

Lwów dnia 19. Grudnia 1886.

Weigel
wnioskodawca.

J. Czartoryski, ks. Sawa, Zborowski, Płaziński, Lasocki, Zawadzki, Romanowicz, Onyszkiewicz, Czaykowski, Struszkiewicz, Henzel, Koziębrodzki, Wasilewski, Siczynski, St. Stadnicki, Wł. Żuk-Skarszewski, Łubieński.

Marszałek otwiera rozprawę co do nagłośni.

Gdy nikt głosu nie zabrał, poddaje Marszałek pod głosowanie kwestyę nagłośni wniosku p. Weigla.

Izba uchwała 50 głosami przeciw 43 nagłośnić tego wniosku.

Przemawia p. Weigel i uzasadnia swój wniosek.

P. St. Badeni wnosi pod względem formalnym odesłanie wniosku p. Weigla do komisji górniczej.

Przemawia p. Weigel powtórnie i wnosi przystąpienie natychmiast do rozprawy i uchwały nad wnioskiem powyżej postawionym.

Po wyjaśnieniu Marszałka co do formalnego traktowania — Izba w głosowaniu uchwała wniosek p. St. Badeniego.

Sekretarz p. St. Badeni czyta następujący wniosek naglący:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w miesiącu Styczniu 1887. czynił z funduszu krajowego wydatki na rachunek roku 1887. według budżetu na r. 1886. uchwalonego.

Wnioskodawca Tadeusz Romanowicz.

Władysław Koziębrodzki, Siczynski, Goldmann, W. Sapięha, J. Czartoryski, Antoniewicz, Biliński, Wasilewski, A. Sapięha, Wierzbicki, Brykczynski, Weigel, Łubieński, Hausner, S. Stadnicki, T. Dzieduszycki, Rey, Małecki, Zawadzki, Czerkawski, Mroczkowski, Janko, Gross, Waygart, Fruchtmann, Pławicki, Rosner, Kowalski, Kapri, Merunowicz, Skalkowski.

P. Merunowicz przemawia za uchwaleniem nagłośni swego wniosku.

Izba w głosowaniu uchwała nagłośnić wniosku p. Romanowicza.

P. Romanowicz uzasadnia swój wniosek i pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji budżetowej z poleceniem zdania sprawy na następny posiedzeniu ustnie i bez drukowania.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem p. Romanowicza bez rozprawy.

Sekretarz p. St. Badeni czyta następujące dostatecznie poparte wnioski:

W n i o s e k.

Zważywszy, że §. 1. ustawy o dojazdach kolejowych z dnia 15. Kwietnia 1885. r. tłumaczony bywa sprzecznie z zamiarem i duchem tej ustawy,

zważywszy, że takie błędne tłumaczenie ustawy daje powód do licznych sporów, a ostatecznie do nieodpowiadających praktycznej doniosłości rzeczzonej ustawy orzeczeń najwyższego c. k. Trybunału państwowego,

zważywszy, że z powyższych powodów jasne określenie §. 1. w interesie rozwoju najważniejszego czynnika komunikacji jest wskazaniem,

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę;

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskim o zmianie postanowień ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Znosi się §. 1. obecnie obowiązującej ustawy o dojazdach kolejowych z dnia 15. Kwietnia 1881. (Dz. u. i rozp. kr. l. XII. ex 1881) i ma tenże opiewać:

§. 1. Dojazdami kolejowymi są drogi publiczne, które łączą dworce i stacye kolei żelaznej z śródmieściem najbliższych miast lub miasteczek, z drogami państwowymi, krajowymi lub powiatowymi. Place przed dworcami i stacyami, przeznaczone dla ruchu wozów i osób, równie jak rampy kolejowe łączące te place z dojazdami, nie stanowią części dojazdów kolejowych.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i handlu.

Wnioskodawca **Jaworski.**

Gnoiński, Czaykowski, Lasocki, Koziębrodzki, Dzieduszycki, Onyszkiewicz, Scipio, Pilat, Wodzieki, Jędrzejowicz, Stadnicki, Chamiec, Hausner, Henzel, Augustynowicz, Kozłowski, Zawadzki, Czartoryski, Męciński, Wolański, Bryczyński, Bobrzyński, Polanowski, Gross, Łubiński, S. Badeni.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy o policyi ogniowej.

Wnioskodawca **Tadeusz Romanowicz.**

Waygart, Goldmann, Henryk Janko, Jan Kapri, Kaszewko, Romańczuk, Skałkowski, T. Merunowicz, Gross, Mroczkowski, Pławicki, Czerkawski, Weigel, Wierzbicki, Gnoiński, Antoniewicz, Bereźnicki, Smarzewski.

P r o j e k t.

Ustawa

z dnia . . . . . o policyi ogniowej, obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, postanawiam, co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§. 1. Policya ogniowa należy do własnego zakresu działania gminy. Koszta wykonywania policyi ogniowej ponosi gmina, o ile niniejsza ustawa w poszczególnych wypadkach inaczej nie postanawia.

§. 2. Wykonywanie policyi ogniowej należy do naczelnika gminy.

§. 3. Dla odległych części gminy może Rada gminna ustanowić osobnego delegata, któremu poruczonem będzie sprawowanie policyi ogniowej.

Również może Rada gminna, zwłaszcza w gminach większych, jeżeli nie ma w nich zorganizowanej straży pożarnej, ustanowić osobnego urzędnika, który pod kontrolą i kierunkiem naczelnika gminy wykonywa policyę ogniową. Tam zaś, gdzie istnieje straż pożarna, obowiązki te wykonywa naczelnik straży.

§. 4. Przepisy ustawy karnej, tudzież rozporządzenia administracyjne, mocą których pewne, niebezpieczeństwem pożaru zagrażające czynności są zakazane, albo też są nakazane pewne środki ostrożności w obchodzeniu się z materiałami łatwo zapalnymi, tudzież w sposobie ich przechowywania — niemniej postanowienia ustaw i rozporządzeń o policyi bndowniczej, pozostają nienaruszone.

II. Zapobieganie pożarom.

§. 5. Rada gminna wyda miejscowe przepisy, zabraniające wszelkich takich czynności, które w miejscowych warunkach zagrażają niebezpieczeństwem pożaru, o ile one nie są już zabronione ogólnymi przepisami ustawy karnej lub rozporządzeniami administracyjnymi.

§. 6. Naczelnik gminy czuwa nad wykonaniem powyższych przepisów nstaw, rozporządzeń i uchwał Rady gminnej, o wykraczających przeciwko przepisom ustawy karnej donosi sądowi, działających wbrew rozporządzeniom administracyjnym i uchwałom Rady gminnej karze we własnym zakresie działania i w poszczególnych wypadkach czuwa nad uchyleniem wszystkiego, co niebezpieczeństwo pożaru sprowadzić może, a zarządza wykonanie środków zapobiegających temu niebezpieczeństwu.

§. 7. Naczelnik gminy, a względnie delegat jej lub urzędnik sprawujący policyę ogniową (§. 3.) dokona najmniej raz do roku ogniowej rewizyi budynków. Do rewizyi tej przybierze sobie kominiarza i jednego członka gminy, ile możności znawcę. Celem rewizyi tej jest zbadanie dokładne stanu budynków pod względem ich bezpieczeństwa od pożaru, wykrycie i uchylenie wszystkiego, coby pożar sprowadzić mogło, skontrolowanie kominów i sprawdzenie stanu przyborów pożarnych. O wyniku tej rewizyi, tudzież uczynionych przy niej zarządzeniach, zawiadomi naczelnik Radę gminną na najbliższem posiedzeniu i będą one — o ile możności — protokolarnie spisane.

Kto się nie zastosuje do zarządzeń naczelnika gminy wskutek takiej rewizyi wydanych, ulegnie karze w myśl postanowień karnych niniejszej ustawy, a nadto będą te zarządzenia w razie oporu na jego koszt wykonane.

§. 8. Naczelnik gminy, a względnie jej delegat lub urzędnik sprawujący policyę ogniową, czuwa nad regularnem czyszczeniem kominów.

Kominy i rury kominowe czyszczone będą przez ukwalifikowanych i upoważnionych kominiarzy.

Kominy obejmujące dym ze zwyczajnego ognia kuchennego lub z opału zwyczajnych pieców, wycierane być mają należycie i czysto co cztery tygodnie przez cały ciąg ich używania.

Kominy obejmujące dym z trzech lub więcej ognisk, tudzież z kuchni publicznych domów gościnnych, koszar, klasztorów, czyszczone będą

co 14 dni, kominy warstatów profesjonistów w ogniu robiących co ośm dni.

Na podstawie powyższych prawideł wyda naczelnik gminy bliższe postanowienia co do terminów czyszczenia kominów i sposobu wykonywania kontroli tej czynności. — Większe miasta, gdzie jest kilku kominiarzy, będą podzielone na rejony kominiarskie, z których każdy oddany będzie jednemu kominiarzowi, osobiście za swój rejon odpowiedzialnemu.

§. 9. Jeżeli kto sprzeciwia się czyszczeniu komina w swej realności, winien o tem kominiarz zawiadomić naczelnika gminy, który w sposób przymusowy czyszczenie komina wykonać każe.

§. 10. Rada gminna oznacza taryfę opłat kominiarskich i przedkłada ją władzy przemysłowej do zatwierdzenia. — Gdyby kto wzbraniał się wypłacić kominiarzowi należące się według taryfy wynagrodzenie, będzie wynagrodzenie to przez Naczelnika gminy w sposób egzekucyjny ściągnięte.

§. 11. W każdej gminie najmniej 20 domów obejmującej — ustanowi Rada gminna opłacanego z kasy gminnej stróża nocnego, który ma czuwać w nocy nad bezpieczeństwem od pożaru, a w razie wybuchu ognia dawać sygnały alarmowe. — Dla miejscowości od gminy oddalonych, a do niej należących, będą osobni stróże nocni ustanowieni.

§. 12. W mniejszych miejscowościach mogą zamiast opłacanych stróżów nocnych nad bezpieczeństwem od ognia czuwać kolejno właściciele domów, przynajmniej w czasie od Czerwca do Października włącznie.

§. 13. W miastach mających własną straż policyjną albo straż ogniową — straż ta pełni także służbę stróżów nocnych.

§. 14. Celem zapobieżenia podkładaniu ognia przez włóczęgów, w gminach, w których nie ma właściwej straży policyjnej, należy oprócz nakazywanych przez władze administracyjne poszukiwań ogólnych, zarządzać przynajmniej 6 razy do roku patrolowania za włóczęgami w obrębie gminy.

III. Gaszenie pożarów.

§. 15. Dla każdej gminy, tudzież dla oddalonych od gminy, choć do innej należących miejscowości, wyda Rada gminna odpowiednio do miejscowych stosunków osobny regulamin pożarny, określający kierownictwo ratunkiem, rozdział czynności pomiędzy osoby, zajmujące się ratunkiem, sposób czuwania nad bezpieczeństwem rzeczy z pożaru uratowanych i t. p. tak, ażeby zapobiedz wszelkiemu nieporządkowi przy ratunku i niebezpieczeństwu strat ubocznych.

W gminach, w których się znajduje zorganizowany korpus straży pożarnej płatnej czy ochotniczej, regulamin straży jest oraz regulaminem pożarnym dla gminy i wydany będzie przez Zwierzchność gminy w porozumieniu z naczelnikiem straży.

W gminach, w których nie da się zorganizować korpusu straży pożarnej, Rada gminna, oprócz wydania regulaminu pożarnego, wyznaczy osobę kierującą ratunkiem, tudzież tych, którzy mają kierować sikawkami, węzami, wehodzić na dachy, dostarczać wody, pilnować rzeczy z pożaru uratowanych i t. p. tak, ażeby w danym razie każdy wiedział, jaka czynność do niego należy. — Regulamin pożarny przedkłada gmina Wydziałowi powiatowemu do zatwierdzenia.

§. 16. Każdy członek gminy, a nawet każdy obcy w gminie zamieszkały, jest obowiązany pod karą w §. 70. oznaczoną, na wezwanie naczelnika gminy lub tego, kogo gmina stale do kierowania ratunkiem oznaczy, osobiście i bezpłatnie w obrębie gminy nieść pomoc przy gaszeniu pożaru i spełniać czynności, które mu poruczone zostaną, o ile do nich jest zdolny i o ile jego własne mienie nie jest zagrożone. — Każdy właściciel domu jest obowiązany dostarczyć wszelkich przyborów do gaszenia ognia, o ile one nie są mu potrzebne do ratowania jego własnego mienia. Właściciel studni prywatnej nie może podczas pożaru zabronić czerpania wody z jego studni w celu gaszenia pożaru.

§. 17. Tym, którzy przy gaszeniu pożaru mają stale poruczone pewne czynności, wymagające szczególnej zręczności i wprawy, większego wysiłku lub narażenia swej osoby — wyznaczy gmina jeżeli tego żądają, pewne umiarkowane wynagrodzenie, którego wysokość Rada gminna oznaczy.

§. 18. Właściciele koni są obowiązani pod karą w §. 70. ustanowioną, na zarządzenie naczelnika gminy lub osoby do kierowania ratunkiem wyznaczonej dostarczyć zaprzęg do sikawek i beczkowsów. W regule będzie to dostarczanie koni odbywać się kolejno, wszakże w razach nagłych można nakazać dostarczenie koni bez względu na kolej i każdy właściciel koni winien się temu poddać, a nawet zaprzęgi przypadkowo w miejscu pożaru się znajdujące, mogą być użyte. Rada gminna może też na właścicieli koni, których domostwa leżą w pobliżu studni, nałożyć obowiązek przybywania na miejsce pożaru z beczką wody i do dostarczenia jej stale aż do ugaszenia pożaru.

Za użycie koni, zwłaszcza przy stałym dostarczaniu wody, należy właścicielom koni, jeżeli tego żądają, wypłacać odpowiednie wynagrodzenie, którego wysokość Rada gminna oznaczy.

§. 19. Każda gmina jest obowiązana w miarę możności nieść bezpłatnie pomoc gminom sąsiednim w razie wybuchu pożaru, a to w odległości jednej mili; — szczególnie zaś w razie, jeżeli gmina pożarem dotknięta pomocy takiej zażąda. Wyjątek od tego dozwala się tylko wtedy, gdyby gmina sąsiednia pożarowi sama na własnym obszarze była ogniem zagrożona.

§. 20. Rada gminna zarządzi co potrzeba, aby wiadomość o pożarze, który wybuchł czy to w własnej gminie, czy w gminach sąsiednich, niezwłocznie ogłoszoną była — ku czemu służyć mają dzwony alarmowe, albo dzwony kościelne. — W budynkach większych rozmiarów, oddalonych od gminy, należy także umieszczać dzwony alarmowe, w budynkach mniejszych grzechotki lub inne tego rodzaju przyrządy alarmowe dla zwołania ludzi z pola lub sąsiednich budynków. W miastach większych, mających zorganizowane straże pożarne, można przy zaprowadzeniu dobrego systemu zawiadamiania samejże straży o wybuchu pożaru zaniechać alarmowania ludności.

§. 21. We wsiach należy przestrzegać, ażeby w czasie robót polnych lub większego udziału gminy w uroczystościach, obchodach i t. p. po za obrębem gminy odbywanych, pozostała w domach pewna liczba osób, mogących zaalarmować na przypadek pożaru.

§. 22. Kto dostrzeże bądź w miejscu, bądź w sąsiedniej gminie wybuchający pożar, obowiązany jest uwiadomić o tem natychmiast naczelnika gminy lub ustanowionego przez Radę gminną kierownika ratunkiem pożaru.

§. 23. Każdy zdolny do tej czynności obowiązany jest dać się użyć za posłańca, zawiadamiającego o wybuchu pożaru, w obrębie gminy bezpłatnie, a do gmin sąsiednich za wynagrodzeniem, które Rada gminna oznaczy.

O ile to jest potrzebne i możliwe, należy w razie wybuchu pożaru wysłać do gmin sąsiednich konnych posłańców z zawiadomieniem.

Dostarczanie koni odbywa się na zasadzie §. 18. niniejszej ustawy.

§. 24. Gmina jest obowiązana starać się o to, ażeby posiadała zawsze dostateczny zapas wody do gaszenia pożaru. Jeżeli w naturalnych zbiornikach nie ma wody w dostatecznej ilości, gmina winna się w nią zaopatrzyć w ten sposób, iżby w każdej miejscowości znajdowała się przynajmniej jedna dostatecznie obfita studnia. W większych miejscowościach ma być kilka takich studni.

W miastach powinno być urządzane ile możności publiczne rezerwoary wodne lub wodociągi.

W miejscach, w których zakładanie studni jest niemożliwe, zakładać należy cysterny lub sadzawki, które przynajmniej raz na rok będą czyszczone.

§. 25. Przy udzielaniu pozwoleń na budowy, zważać należy na to, żeby przy wszystkich budynkach mieszkalnych, lub publicznych zakładach rękodzielniczych lub fabrycznych, stajniach i t. p. znajdowały się studnie, mające dostateczną ilość wody. Studnie te tak mają być umieszczone, aby w razie wybuchu pożaru były przystępne.

§. 26. Na strychach domów piętrowych znajdować się winny beczki napełnione wodą z dodaniem ługu lub soli, których wielkość i liczbę, zastosowaną do wymiarów budynku, przepisze gminny regulamin pożarny.

Rada gminna może to zarządzenie rozciągnąć na wszystkie domy.

§. 27. W każdej miejscowości o stu domach, powinna się znajdować jedna sikawka wozowa w dobrym stanie z potrzebnymi przyborami, której cylinder ma mieć przynajmniej 12 centymetrów średnicy, ze spójniami normalnego wymiaru i o ile możności z przyrządem ssącym, dalej dwie sikawki ręczne, oraz odpowiednia ilość beczkowitzów i 50 wiader.

W miejscowościach liczących nad sto domów, powinno się znajdować w stosunku powyższym tyle sikawek i przyborów, ile razy setek domów zawiera ta miejscowość.

Normalny wymiar spójni ma mieć 75^{mm}. Beczkowitzy mają obejmować przynajmniej po 464 litry (8 wiader) i liczba ich ma być przynajmniej trzy razy większą od liczby sikawek.

Zniżenie powyższej oznaczonej minimalnej ilości przyborów do gaszenia pożaru może być dozwolone przez Wydział krajowy odpowiednio do miejscowych stosunków.

§. 28. Wszystkie osobno położone miejscowości w gminie, należy stosownie do ich obszaru i lokalnych potrzeb zaopatrzyć w odpowiednią liczbę

sikawek wózkowych, przenośnych lub ręcznych, drabin, osek, wiaderk itp. przyborów ogniowych.

§. 29. Posiadacze większych budynków, szczególnie takich, w których znajdują się większe ogniska, n. p. fabryk, browarów, hamerni i t. p., obowiązani są utrzymywać własne sikawki wozowe i ręczne.

§. 30. Każdy dom większy, szczególnie w miastach lub osadach, w których odbywają się targi, winien być zaopatrzony przynajmniej w jedną sikawkę ręczną, jedną drabinę, jedną osekę, sześć wiaderk, siekierę i jedną drutem oplecioną latarnię.

§. 31. Naczelnik gminy w porozumieniu z naczelnikiem straży pożarnej oznacza ilość przyborów ogniowych, oraz postanawia, w jakie przybory który dom ma być zaopatrzony.

Kontrolę nad znajdującymi się w każdym domu przyborami ogniowymi wykonywa się przy rewizjach ogniowych (§. 7.).

IV. Straż pożarna.

§. 32. Celem straży pożarnej jest systematyczny ratunek w razie pożaru dla ochrony życia i własności mieszkańców.

§. 33. Straż pożarna może być płatna lub ochotnicza.

§. 34. Straż pożarna płatna należy do służby gminnej i jako taka uorganizowaną jest według przepisów ustawy gminnej i szczególnych postanowień Rady gminnej.

§. 35. W każdym mieście, liczącem więcej niż 15.000 mieszkańców, powinna być uorganizowana straż pożarna płatna, odpowiednio do środków gminy, obok niej wszakże może istnieć jednocześnie straż ochotnicza.

§. 36. Straże pożarne ochotnicze tworzą się dobrowolnie, a względnie z obowiązku w §. 15. orzeczonego i na zasadzie prawa o stowarzyszeniach i uchwalonych przez siebie statutów.

§. 37. W każdej miejscowości, liczącej najmniej 50 domów, w której nie ma jeszcze straży pożarnej, naczelnik gminy winien się starać o jej utworzenie, przynajmniej przez wydanie odezwy wzywającej do utworzenia straży ochotniczej, a w razie bezskuteczności odezwy zorganizować ją obowiązkowo z właścicieli domów lub mężczyzn silnych przez właścicieli w zastępstwie wyznaczonych. — Gdzie już istnieje straż pożarna ochotnicza, naczelnik gminy winien w odpowiedni sposób wzywać i zachęcać, ażeby do niej w dostatecznej liczbie przystępowano.

§. 38. Celem utworzenia płatnej lub ochotniczej straży pożarnej mogą się łączyć sąsiadujące z sobą gminy.

§. 39. Gdy w jakiej gminie lub miejscowości zgłosi się dostateczna liczba ochotników, naczelnik gminy winien ich zwołać celem wyboru naczelnika i dowódców oddziałów straży.

§. 40. Radzie gminnej służy prawo potwierdzania wyboru naczelnika straży ogniowej ochotniczej.

Naczelnik straży pożarnej ochotniczej jest honorowym urzędnikiem gminy i jako taki składa na czas swego urzędowania przysięgę służbową.

§. 41. Statuta straży ochotniczej przed podaniem ich do wiadomości

władzy w myśl ustawy o stowarzyszeniach będą wprzód przedłożone Radzie gminnej do zatwierdzenia.

§. 42. Naczelnik straży pożarnej ochotniczej na miejscu pożaru jest w rozporządzeniach swoich niezależnym, lecz jest za nie przed naczelnikiem gminy odpowiedzialnym; w miejscach zaś, w których straż ochotnicza istnieje obok stałej, na miejscu pożaru naczelnik straży ochotniczej podlega naczelnikowi straży stałej.

§. 43. Rada gminna wykonywa pod względem służby pożarnej nadzór nad strażą ochotniczą i naczelnik jej jest obowiązany składać naczelnikowi gminy sprawozdania o wszystkim, co się służby pożarnej dotyczy.

§. 44. Zwierzchność gminna ma prawo zakazać wszelkich niewłaściwości służbowych, jakieby się przy pełnieniu służby straży pożarnej ochotniczej okazały; naczelnik jest obowiązany wykonać rozporządzenia Zwierzchności, od których służy mu jednak prawo rekursu do Rady gminnej.

§. 45. Jeżeli straż ochotnicza pobiera zasiłki pieniężne od gminy, winna z nich składać Zwierzchności gminnej rachunki.

§. 46. Członkowie straży pożarnej ochotniczej mają prawo w służbie i po za służbą nosić mundur i używać szczególnych odznak, które mają być podane do publicznej wiadomości i których osobom, nie należącym do straży ochotniczej używać nie wolno.

§. 47. Na miejscu pożaru wszystkie zamiejscowe strażę, choćby i bez zawezwania przybyłe na ratunek, zostają pod rozkazami naczelnika straży miejscowej i winny się stosować do jego rozporządzeń.

§. 48. W gminach, w których straż pożarna nie istnieje, tak osoby przeznaczone do specjalnych czynności (§. 19.) jak wszyscy pomoc niosący, winni się stosować do rozporządzeń naczelnika gminy lub oznaczonego przez Radę gminną kierownika ratunku, którzy władzę swoją przelać mogą na naczelnika jednej z obecnych na miejscu straży pożarnych zamiejscowych.

§. 49. Koszta przyborów ogniowych służących dla całej gminy, ponosi gmina, zaś te, które służyć mają dla pojedynczych miejscowości lub właścicieli domów, sprawione być mają kosztem tychże.

§. 50. Jeżeli w jakiej gminie koszta sprawienia potrzebnych wozowych sikawek z przyborami nie mogą być pokryte ani z majątku gminnego, ani z dochodów gminnych, bez wyraźnej szkody dla gospodarstwa gminnego, w takim razie Wydział krajowy na przedstawienie krajowego inspektora straży pożarnych, może przyjść w pomoc z funduszu krajowego.

§. 51. Koszta niesienia pomocy przy gaszeniu pożaru w miejscowościach po za obrębem gmin położonych, jak również sprawienia lub naprawy uszkodzonych przy tem przyborów ratunkowych, ponoszą gminy lub miejscowości pomoc niosące.

§. 52. O ile straż pożarna ochotnicza nie jest w możności pokryć wydatków na niezbędne narzędzia i przybory ratunkowe ze swego majątku lub z dobrowolnych składek, gmina jest obowiązana w miarę możności

przyjść jej w pomoc z własnych funduszków lub z innych na ten cel zasiłków, czy to z funduszu krajowego (§. 50.), czy od zakładów ubezpieczeń, czy w inny sposób uzyskanych.

§. 53. Członkom straży ochotniczej, którzy przy pożarze podczas pełnienia służby zostali uszkodzeni w sposób, czyniący ich niezdolnymi do pracy, w razie niedostatku należy się wsparcie bez względu na ich przynależność do gminy.

Te same przepisy stosują się do wdów i sierot członków straży pożarnej, stałej i ochotniczej, którzy w służbie doznają uszkodzenia, czyniącego ich niezdolnymi do pracy.

§. 54. Nie uszczuplając praw do wsparcia, służących ogólnie członkom straży ochotniczej (§. 56.) ze strony gminy, straże te mogą zawrzeć między sobą związek w celu wspierania członków, którzy przy gaszeniu pożaru ponieśli kalectwo, jakoteż wdów ich i sierot. Do kasy takiego związku oprócz wkładek członków, dobrowolnych ofiar i subwencji, wpływać będą także kwoty ofiarowane przez zakłady ubezpieczeń, tudzież dochody z kar za przekroczenia policyjno-ogniowe, popełnione w miejscach, w których znajdować się będą straże ochotnicze należące do związku.

§. 55. Wydziałowi krajowemu służy prawo nadzoru nad zarządzeniem kasy wsparcia, i w tym celu przedkładane będą Wydziałowi corocznie preliminarze, tudzież zamknięcia rachunków tejże kasy.

V. Postępowanie podczas pożaru i po pożarze.

§. 56. Naruszanie prywatnego prawa własności w celu gaszenia pożaru, n. p. wyłamywanie, zrywanie dachu i t. p. może nastąpić tylko w razie ostatecznej potrzeby, gdy nie ma innego środka do stłumienia ognia lub zapobieżenia rozszerzaniu się płomieni, lecz w takim nawet razie, wyjąwszy wypadki najgwałtowniejsze, nastąpić może jedynie z rozporządzenia naczelnika gminy lub wyznaczonego przez niego kierownika ratunku.

§. 57. Właściciele domów są obowiązani jak najspieszniej przedsięwziąć środki przeciw szerzeniu się wybuchłego pożaru, przez przygotowanie zapasu wody, przystawienie drabin, obsadzenie dachu, zamknięcie strychów, okien i otworów, przygotowanie zapasu wilgotnych mioteł ogniowych i t. d.

Mieszkańcy domu są obowiązani przy tych czynnościach wedle możliwości dopomagać.

§. 58. Po pożarze naczelnik gminy winien przedsięwziąć odpowiednie środki, ażeby ogień zupełnie został wygaszony i żeby dalsze niebezpieczeństwo nie zagrażało.

Część ludzi należących do ratowania z niezbędnymi przyborami powinna pozostać na miejscu aż do zupełnego wygaszenia ognia.

Sikawki dostarczone do pomocy przy gaszeniu, będą właścicielom bezpłatnie przez mieszkańców gminy odstawiłone zaraz po zgaszeniu pożaru.

§. 59. Po zupełnem ugaszeniu pożaru naczelnik gminy przy pomocy naczelnika straży pożarnej i potrzebnych świadków i znawców wykona najściślejsze śledztwo co do przyczyny pożaru, zbada, czy nie zaszły takie

okoliczności, które wymagałyby skarcenia. lub przedsięwzięcia środków zapobiegawczych, ażeby się nie powtarzały na przyszłość i stwierdzi, czy przybory ratunkowe były w należyłym porządku, oraz którzy z ratujących najbardziej się odznaczyli.

§. 60. Jeżeli okaże się przeciw komu uzasadnione podejrzenie, że stał się winnym czynności zabronionej ustawą karną, naczelnik gminy natchemiasł sąd o tem zawiadomi, jeżeli zaś idzie o przekroczenie przeciw polieyi budownicznej lub ogniowej, naczelnik gminy działa w zakresie swojej władzy.

§. 61. O wyniku śledztwa eo do przyczyn, rozmiarów pożaru, wielkości szkód i innych mających publiczny interes wykrytych szczegółów, naczelnik gminy najdalej w ciągu tygodnia po pożarze zawiadomi polityczną władzę powiatową.

§. 62. Przy wydawaniu świadectw urzędowych dla zabezpieczonych, że pożar nie wynikł z ich winy, naczelnik gminy postępować będzie z całą przeczornością i ścisłością.

Świadectwa takie wydawane być mogą dopiero po ukończonem śledztwie i za wszelkie pod tym względem zaniedbania naczelnik gminy jest odpowiedzialnym.

§. 63. Świadectwa takie tylko w tym razie wydawane być mogą, jeżeli śledztwo okaże, że zabezpieczeni nie są winni zbrodni przestępstwa lub wykroczenia przewidzianego w ustawie karnej, ani też przestępstwa lub wykroczenia przeciw przepisom polieyi budownicznej lub ogniowej, ani wreszcie innego przewinienia w duchu §. 1.294 kodeksu cywilnego.

VI. Postanowienia karne.

§. 64. Czynności lub zaniedbania grożące niebezpieczeństwem pożaru przewidziane w ustawie karnej, będą według teyże ustawy, zaś przewidziane w ustawie budownicznej, według ustawy budownicznej karane.

§. 65. Czynności lub zaniedbania grożące niebezpieczeństwem pożaru przewidziane ogólnymi przepisami i rozporządzeniami polieyjnymi, oraz zarządzeniami Rad gminnych, ze względu na miejscowe stosunki, o ile w tychże przepisach i rozporządzeniach nie jest oznaczoną inna kara, mają być karane grzywną od 1 zł. do 50 zł. lub w razie niemożności zapłacenia aresztem do dni 10.

Jeżeli na mocy niniejszej ustawy potrzeba zmusić kogoś do wykonania pewnej czynności, nastąpić to może pod zagrożeniem kary pieniężnej do 10 zł. lub w razie niemożności płacenia do 48 godzin aresztu.

Zapłacenie lub odsiedzenie kary nie uwalnia od obowiązku wykonania wymaganej czynności.

W razie, gdyby się okazała potrzeba powtórnego zmuszenia kogoś do tej samej czynności — należy karę podwoić, a w razie dalszego oporu czynność zarządzoną na koszt winnego wykonać.

§. 67. Co do sposobu orzekania kar i toku instancyi, obowiązują postanowienia ustawy gminnej.

§. 68. Prawomocne wyroki karne wykonywa naczelnik gminy.

Kary pieniężne wpływają do funduszu utrzymania rekwizytów ogólnych w gminie.

VII. Organa i władza wykonujące policję ogniową.

§. 69. Naczelnik gminy, wykonywujący postanowienia niniejszej ustawy, rozstrzyga w pierwszej instancji, o ile niniejszą ustawą lub ustawą gminną, albo własnym statutem gminy, decyzya nie jest pozostawioną Radzie gminnej.

§. 70. Przeciw orzeczeniu naczelnika gminy służy rekurs do Rady gminnej, zaś przeciw temu do Wydziału powiatowego, a następnie do Wydziału krajowego.

Termin do wniesienia rekursów tych jest 8-dniowy.

§. 71. W miastach, mających własne statuta, określenia kompetencyi statutami tymi objęte, pozostają w swojej mocy.

§. 72. W Wydziale krajowym utworzoną zostanie posada krajowego inspektora straży pożarnych, którego rangę, pensję i emolumenta służbowe określi uchwała Sejm.

§. 73. Obowiązkiem krajowego inspektora straży pożarnych będzie:

1. kontrolować gminy w kraju, czy posiadają potrzebne do gaszenia pożarów przybory i czy utrzymują je w należytych stanie ;

2. sprawdzać, czy straże pożarne tak płatne, jak ochotnicze, są należycie zorganizowane i wykształcone ;

3. wpływać na gminy, ażeby przystąpiły do zorganizowania straży pożarnych ;

4. na żądanie Wydziałów powiatowych udzielać im wskazówek co do zatwierdzenia regulaminów pożarnych, przedkładanych przez gminy — a względnie ułożyć wzorowe regulamina, osobne dla gmin wiejskich, a osobne dla miejskich większych i mniejszych — tudzież wzorowe statuta dla straży pożarnych płatnych i ochotniczych ;

5. udzielać Wydziałowi krajowemu opinii swej we wszystkich sprawach, które niniejsza ustawa Wydziałowi krajowemu do rozstrzygnięcia pozostawia i w ogóle we wszelkich sprawach policji ogniowej — i opracować dotyczące tych spraw referaty w Wydziale ;

6. śledzić postępu urządzeń ratunkowych od pożaru za granicą i o ile okażą się praktycznymi, starać się o wprowadzenie ich w naszym kraju.

Wydział krajowy wyda szczegółową instrukcję dla krajowego inspektora straży pożarnych.

§. 74. Naczelnik straży pożarnej podlega pod względem służbowym naczelnikowi gminy, zaś względem wydoskonalenia straży pod nadzór krajowego inspektora straży pożarnych.

§. 75. Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

W n i o s e k.

Zważywszy, że na półtrzecia miliona Rusinów w Galicyi jest tylko jedno gimnazyum ruskie, i że około półtora tysiąca młodzieży musi pobierać naukę w gimnazyach polskich lub niemieckich,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, by założył w Przemyślu gimnazyum z ruskim językiem wykładowym.
2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by zbadał i zaproponował Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi, ażeby w Stanisławowie, Stryju, Kołomyi, Tarnopolu, Brzeżanach, w Złoczowie lub ewentualnie w innych miastach zostały założone albo osobne gimnazya, albo stałe równorzędne klasy z ruskim językiem wykładowym.

Wnioskodawca J. Romańczuk.

Sylwester Sembratowicz, Jan Stupnicki, Julian Pełesz, Dr. Antoniewicz, St. Kaczała, Leniński, Ochrymowicz, Kowalski, Biliński, Bereźnicki, Kaszewko, Siczynski, Mandyczewski, T. Merunowicz, Siengalewicz.

W n i o s e k.

Wzywa się c. k. Rząd:

A) Ażeby już w r. 1887. zbadał i zestawił nieużytki pow. Nowotarskiego, przydatne pod uprawę lasu, a w porozumieniu z gminami zbadał te puste pastwiska, które żadnego dochodu nie dają i przedstawił projekt zalesienia;

B) ażeby przeprowadził rokowania z gminami na podobnej podstawie jak przy zalesieniu wydmy, dotyczące dostawienia robotnika;

C) ażeby się zastanowił, czy w tak ważnej części kraju, jak Nowotarski powiat, nie należałoby ustanowić osobnego urzędnika inspekcji lasowej;

D) Sejm wyraża życzenie, ażeby c. k. Rząd przedłożył także projekt do ustawy o zalesieniu nieużytków w całym kraju.

Lwów dnia 18. Grudnia 1886.

Wnioskodawca Feliks Pławicki.

Pilat, Gross, A. Sapięha, Weigel, Łubieński, Henzel, Starowiejski, Rey, Kraiński, Augustynowicz, Siczynski, Antoniewicz, Romanowicz, Słonecki, Max, Langie, T. Dzieduszycki, Merunowicz Wasilewski, Rosner, Chamiec, Stan. Stadnicki, Siemiginowski, Czajkowski.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dla skutecznego zwalczania włóczęgotwa, ażeby także zmniejszyć wydatki skarbu publicznego na szupasowanie włóczęgów z nałogu, tudzież na utrzymywanie recydywistów w więzieniach, poleca się Wydziałowi krajowemu, by wziął pod rozwagę urządzenie w kraju naszym roboczych zakładów poprawczych — w pierwszym rzędzie dla młodzieży niżej lat 18 — w myśl przepisów ustawy z 24. Maja 1885. Nr. 90 Dz. u. p., do których także c. k. Sądy mogłyby oddawać skazańców w myśl §. 19. tejsze ustawy.

Wydział krajowy przeprowadzi rokowania z c. k. Rządem w sprawie wyznaczenia odpowiedniej dotacyi ze skarbu państwa na rzecz tych roboczych zakładów poprawczych, a o wyniku swych studyów i układów w tym przedmiocie zda sprawę Sejmowi na najbliższej sesyi.

Lwów dnia 20. Grudnia 1886.

Wnioskodawca Teofil Merunowicz.

Gross, Siczynski, Bereźnicki, Waygart, Siemiginowski, Biliński, Płaziński, Antoniewicz, Rosner, Chamiec, Zawadzki, Czerkawski, Małecki, Romanowicz, Pławicki, Mroczkowski.

W n i o s e k.

Zważywszy, że potrzeby funduszu krajowego wzrastają z każdym rokiem wraz z rozwijającym się gospodarstwem krajowym, podczas gdy niemożność pokrycia tych potrzeb dodatkami do podatków bezpośrednich staje się coraz oczywistszą;

zważywszy, że obecne obciążanie podatkami bezpośrednimi, a zwłaszcza podatkiem gruntowym, w obec dokonywanego się przesilenia w stosunkach produkcji rolniczej, wzbudza uzasadnioną obawę, aby podstawy ekonomicznych stosunków kraju tego nie zostały zachwiane, a względnie aby nie nastąpiło i osłabienie jego siły podatkowej;

zważywszy, że powody wyżej przytoczone są tak doniosłej natury, że względu zaś na interes kraju są tak ważne, że tworzą konieczność otwarcia nowych źródeł dochodów krajowych, przy sprawiedliwym zarazem rozłożeniu ciężarów;

gdy osiągnięcie takiego celu staje się możliwym przez zaprowadzenie dodatków do podatków konsumcyjnych tych kategorii, jakie już obecnie skarb państwa pobiera — a dodatek taki daje niewątpliwie znaczne środki powiększenia funduszu krajowego, bez żadnego uszczerbku dla dochodów państwowych, a w sposób najmniej dotkliwy dla kontrybuentów, ponieważ, jak wiadomo, ze wszystkich podatków, jakie ludność krajowa opłaca, podatek od spożycia najmniej jest dotkliwym, przeto opierając się na §. 22. statutu krajowego, którego ostatni ustęp brzmi:

„Wyższe dopłaty do bezpośredniego podatku (od 10⁰/₁₀) lub inne nakłady opłat krajowych wymagają cesarskiego zezwolenia“,

czyli wskazuje możliwość zaprowadzenia opłat konsumcyjnych, bądź mocą oddzielnej ustawy finansowej, zatwierdzonej przez Najjaśniejszego Pana, bądź przez nałożenie dopłat od konsumcyjnego podatku na mocy ustawy krajowej i czyni opłaty takie na rzecz funduszu krajowego najzupełniej nprawnionemi, z tych powodów wnoszę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Celem wytworzenia nowych źródeł dochodu dla pokrycia wzrastających potrzeb funduszu krajowego, tudzież ewentualnego zniżenia krajowych dodatków do podatków bezpośrednich, Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem nstanawia:

- a) począwszy od 1. Lipca 1887. roku procentowy dodatek w miarę potrzeby budżetowej, od każdego guldena opłacanych przez kraj podatków konsumcyjnych w ten sposób, aby dodatek ów, w wysokości wedle potrzeby przez Sejm krajowy oznaczonej, pobierany był przez władze finansowe Wysokiego Rządu wraz z podatkami konsumcyjnymi, a w miarę wpływów wypłacany kasie krajowej wraz z innymi dodatkami od podatków na rzecz funduszu krajowego;
- b) wysokość zaś procentową tego dodatku do podatków konsumcyjnych na czas od 1. Lipca 1887. po koniec roku budżetowego, to jest do 31. Grudnia 1887. r., oznacza się na 10%, czyli 10 ct. od każdego guldena tychże podatków konsumcyjnych.

Wnioskodawca Józef Wernicki.

Zborowski, Żuk-Skarszewski, Mikołaj Wolański, Michałowski, Wodziecki, Polanowski, Tomisław Rozwadowski, Torosiewicz, Żurowski, Scipio, Borkowski, W. Koziobrodzki, Stanisław Jędrzejowicz, Zawadzki, Henzel, Max, Rey, Męciński, Onyszkiewicz, Wasilewski, Tadeusz Langie, Bobrzyński, Koziobrodzki, Dembowski, Kowalski, Gnoiński, W. Popiel, T. Dzieduszycki, Stan. Stadnicki, Merunowicz, Chamiec, Wrotnowski, Słonecki, Skrzyński, Szeptycki, Wład. Wolański, J. Czartoryski, A. Sapięha, Łubieński, Brykoczyński, Abrahamowicz, Starowiejski, Tyszkiewicz, Siemiginowski, Stan. Tarnowski jun., Zamoyski, Korytowski, Lasocki.

Marszałek oświadcza, że wnioski powyższe traktowane będą podług przepisów regulaminu. Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujący dostatecznie poparty wniosek:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Dla zachęty i poparcia usiłowań, mających na celu rozwój kultury krajowej, ma być wstawiana w budżet krajowy corocznie odpowiednia kwota do rozporządzenia Wydziału krajowego.

W szczególności miałyby używać Wydział krajowy tego funduszu na pożyczki i zasilki na następujące cele:

a) Na kosztą konsultacyi mężów fachowych, na pomiary przedwstępne, tudzież obliczenia kosztów robót projektowanych w tym celu, ażeby osiągnąć korzystniejszy dla kultury podział gruntów, wciągnąć pod uprawę nieużytki i podnieść kulturę nieodpowiednio spożytkowanych gruntów— jak n. p. przez wydzierżawienie parcelami pod uprawę orną gminnych pastwisk wspólnych na projekta melioracyjne, komasację dobrowolną i t. p..

b) na zarybienie wód, mnożenie zwierzostanu w lasach, rozwój pszczelnictwa i t. d.

c) na podniesienie sadownictwa i ogrodnictwa w kraju, tudzież szerzenie uprawy roślin przemysłowych;

d) na uszlachetnienie krajowych ras bydła i koni;

e) na obsadzenie dróg drzewami. mianowicie owocowemi;

f) na nagrody za tępienie szkodliwych rolnictwu zwierząt i owadów;

g) na studia i doświadczenia umiejętne zmierzające do zaszczerpienia w kraju hodowli nowych gatunków pożytecznych roślin i zwierząt.

II. Z przeznaczzonego na powyższe cele funduszu będą mogły być wspierane tylko takie przedsięwzięcia, które nie będą miały na celu bezpośredniej korzyści prywatnej inicjatorów, lecz posiadające znamiona publicznej użyteczności — więc w pierwszym rzędzie zbiorowe usiłowania powiatów i gmin, tudzież stowarzyszeń fachowych, kółek włościańskich i t. d.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesji przedłożył Sejmowi projekt regulaminu, któryby stale określał zasady wspierania funduszami krajowymi przedsięwzięć, mających na celu rozwój kultury krajowej.

IV. W budżet krajowy na r. 1887. wstawia się do rozporządzenia Wydziału krajowego na cele powyżej wymienione kwotę 5000 zł. w. a.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zechciał wyjednać odpowiednią dotację z funduszków państwowych na popieranie rozwoju kultury krajowej w Królestwie Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, i na zachętę do inicjatywy na tem polu — wyrażając oraz nadzieję, iż przeznaczzone ewentualnie na ten cel kwoty byłyby używane w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Lwów dnia 20. Grudnia 1886.

Wnioskodawca Teofil Merunowicz.

Czerkawski, Romanowicz, Pławicki, Skałkowski, Janko, Koziebrodzki, Siczynski, Goldman, Siemiginowski, Biliński, Wereszezyński, Czartoryski, Gross, Rosner, Mroczkowski, Waygart, Antoniewicz, Abrahamowicz.

Marszałek oświadcza, że wniosek powyższy traktowany będzie regulaminowo.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest:

Pierwsze czytanie sprawozdanie Wydziału krajowego z projektami ustaw budowniczych dla mniejszych miast i miasteczek, tudzież dla wsi.

W zastępstwie sprawozdawcy p. Smolki p. Bereźnicki wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowl wodnych.

Sprawozdawca p. Wereszczyński prostuje następujące omyłki druku, które się wkradły do sprawozdania, a mianowicie:

Na stronie 1. w wierszu 4. zamiast „poczynionych“ ma być „poczynione“.

Na str. 2. wiersz 17. zamiast „wykonywać“ ma być „wykonywanych“.

Na str. 6. wiersz 26. po wyrazie „zalewu“ dodać wyraz „tych“, w wierszu zaś 11. z dołu po wyrazie „budowy“ dodać wyraz „tak“.

Na str. 20. w wierszu 6. po wyrazie „długości“ zamiast „11 kilometrów“ ma być „21 kilometrów“.

Na str. 34. w wierszu 23. zamiast wyrazu „mniejsze“ winno być „są większe“.

Wreszcie na str. 36. w wierszu 1. po wyrazie „zdjęć“ zamiast „melioracyjnych“ ma być „niwelacyjnych“.

P. Jaworski wnosi zarządzenie wydrukowania na osobnej kartce dopiero co wyszczególnionych sprostowań i dołączenie takowych do sprawozdania.

Sprawozdawca zgadza się na ten wniosek, oraz pod względem formalnym wnosi odesłanie powyższego sprawozdania do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem sprawozdawcy wraz z dodatkiem p. Jaworskiego.

Następuje pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z czynności dotyczących się krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, folwarku czernichowskiego i szkoły ogrodniczej w Czernichowie.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje pierwsze czytanie wniosku p. Langiego w przedm. nauki gospodarstwa rybnego.

P. Langie uzasadnia swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje pierwsze czytanie wniosku p. Grossa w przedmiocie wejścia w wykonanie przepisów ustaw państwowych o komasacji gruntów, dzieleniu gruntów wspólnych i o oczyszczaniu lasów z gruntów cudzych.

P. Gross uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje propozycja Wydziału krajowego co do wyboru trzech członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński czyta sprawozdanie i przedstawia imieniem Wydziału krajowego do wyboru na członków Rady nadzorczej Banku krajowego pp. Augusta Gorayskiego, Józefa Męcińskiego i Dra Mikołaja Zyblikiewicza.

Przemawia p. Wł. Koziębrodzki.

Po wyjaśnieniu ze strony Marszałka i przemówieniu sprawozdawcy, Izba przystępuje do powyższego wyboru.

Na skrutatorów powołuje Marszałek pp. Mieroszewskiego, ks. Sieczyńskiego, Kluckiego, Żarskiego, Pławickiego i Lasockiego.

Z kolei następują sprawozdania z petycyj.

Sprawozdawca komisji petycyjnej p. Rosner czyta sprawozdanie o petycji L. 232. gminy

Falkenberg powiatu Dobromilskiego o możliwe odpisanie zaległości w ilości 1091 zł. 46 ct. a. w. z rozmaitych tytnłów u tejże gminy zalegających, z następującym wnioskiem :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycyę gminy Falkenberg powiatu Dobromilskiego o odpisanie zaległości w wysokości 1091 zł. 46 ct. w. a. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.

Izba uchwała zgodnie z wnioskiem komisji petycyjnej bez rozprawy.

Sprawozdawca komisji petycyjnej p. Rosner czyta sprawozdanie o petycyi L. 212. Iwana Popiwczuka byłego naczelnika gminy Żabie, o uwolnienie od nałożonych na niego reskryptem Wydziału krajowego z dnia 19. Lutego 1886. L. 9572 kosztów dochodzenia w ilości 205 zł. 98 ct. z następującym wnioskiem komisji :

Nad petycyą Iwana Popiwczuka, byłego naczelnika gminy, Żabie o uwolnienie od zwrotu kosztów dochodzenia reskryptem Wydziału krajowego z 19. Lutego 1886. L. 9572 w kwocie 205 zł. 98 ct. w. a. nałożonych, przechodzi się do porządku dziennego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca komisji administracyjnej p. A. Jędrzejowicz czyta sprawozdanie o petycyi L. 200. Zwierzchności gminnej w Mielcu o przedłużenie ustawy z 30. Grudnia 1880. Dz. u. kr. Nr. 24. na dalszych 6 lat, pozwalającej gminie miasta Mielca na pobór opłaty od słodzonych spirytusowych napojów i araku, z następującym wnioskiem komisji :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Petycyę tę odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania a ewentualnie do przedłożenia odnośnego projektu do ustawy jeszcze w bieżącej sesji sejmowej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

P. ks. Sieczyński ogłasza wynik skrutynium wyboru trzech członków Rady nadzorczej Banku krajowego.

Głosujących 78, absolutna większość 40.

Wybrani : August Gorajski, Józef Męciński, Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Po wyczerpaniu porządku dziennego Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 22. Grudnia b. r. godz. 11. przed południem, oraz oznajmia Izbie, iż porządek dzienny tego posiedzenia pp. posłom rozesłanym zostanie.

Koniec posiedzenia o godz. 2. min. 30 po południu.

Marszałek krajowy :

Jan hr. Tarnowski w. r.

Sekretarze :

St. Badeni w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 20. Grudnia 1886.

253. Kamiński Bartłomiej, dyrektor szkoły w Bolechowie, przez p. Kopycińskiego, o trzeci dodatek pięcioletni.
254. Michał Pawliszyn, nauczyciel szkoły w Haliczu, przez p. Kopycińskiego, o zaliczenie dwóch lat służby do czasu etatowego.
255. Tomasz Czajkowski nauczyciel w Czyszkach, przez p. Merunowicza, o policzenie lat służby wojskowej do wymiaru emerytury.
256. Wydział powiatowy w Podhajcach, przez p. Kopycińskiego, o organizację szkół w powiecie Podhajeckim.
257. Wydział powiatowy w Kolbuszowej, przez p. Tyszkiewicza, o posunięcie szkoły w Dzikowcu do klasy IV.
258. Jan Lubieniec kierownik szkoły w Buczniowie, przez p. Kopycińskiego, o wynagrodzenie za kierownictwo szkoły.
259. Rada szkolna miejscowa w Limanowej, przez p. Struszkiewicza, o przeniesienie tamtejszej szkoły do klasy IV. i o podwyższenie płac nauczycielom.
260. Rada szkolna miejscowa w Chodorowie, przez p. Kopycińskiego, o podwyższenie płacy nauczycielom tamtejszej szkoły.
261. Zarząd szkoły w Szczakowej, przez p. Artura Potockiego, o podwyższenie płacy nauczycielom.
262. Grono nauczycieli szkoły w Limanowej, przez p. Struszkiewicza, o podwyższenie płacy.
263. Józef Skowronski nauczyciel w Majdanie, przez p. Tyszkiewicza, o zapomogę.
264. Marya Śnieszek wdowa po nauczycielu, przez p. Tyszkiewicza, o zapomogę.
265. Wojciech Piotrowski nauczyciel w Żurawnie, przez p. Kaszewkę, o zapomogę.
266. Kuratorya szkoły ogrodniczej w Tarnowie, przez p. Langiego, o podniesienie subwencji dla tejże szkoły.
267. Wydział okręgowy Towarzystwa rolniczego w Tarnowie, przez p. Zawadzkiego, jak wyżej.
268. Wydział powiatowy w Wieliczce, przez p. Struszkiewicza, w sprawie przymusowej asekuracji budynków włościańskich.
269. Wydział powiatowy w Podhajcach, przez p. Kopycińskiego, jak wyżej.
270. Wydział powiatowy w Tarnobrzegu, przez p. Łubińskiego, jak wyżej.
271. Wydział powiatowy w Brzesku, przez p. Stadnickiego Jana, jak wyżej.
272. Wydział powiatowy w Stryju, przez p. Ochrymowicza, w sprawie sadzenia drzewek przy drogach.
273. Wydział powiatowy w Brzesku, przez p. J. Stadnickiego, o zmianę §. 2, 95, 96. ustawy gminnej.
274. Wydział powiatowy w Stryju, przez p. Ochrymowicza, jak wyżej.
275. Wydział powiatowy w Brzesku, przez p. Stadnickiego, o zmianę §. 38. ustawy o ochronie własności polnej.
276. Wydział powiatowy w Stryju, przez p. Ochrymowicza, jak wyżej.
277. Wydział powiatowy w Tarnobrzegu, przez p. Łubińskiego, jak wyżej.

278. Ten sam, przez p. Łubieńskiego, o zmianę ustawy w przedmiocie stawiania budynków szkolnych.
279. Wydział powiatowy w Jaśle, przez p. ks. Buchwałda, w sprawie reformy ustawy gminnej.
280. Mieszkańcy gminy Uroż, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę na ukończenie budowy szkoły.
281. Katarzyna Starowiecka, wdowa po lampiarzu szpitala lwowskiego, przez p. Romanowicza, o dar z łaski.
282. Michał Serwacki, rygorozant weterynaryi, przez p. Wereszczyńskiego, o zapomogę.
283. Gmina Kolbuszowa górna, przez p. Tyszkiewicza, o zapomogę na budowę szkoły.
284. Członkowie gminy Rata, przez p. Kopycińskiego, o utworzenie z gminy katastralnej Rata odrębnej gminy administracyjnej.
285. Rada gminna w Nowym-Sączu, przez p. Romera, o zmianę §. 74. ustawy budowlanej z r. 1882.
286. Zwierzchność gminna Raniżowa, przez p. Tyszkiewicza, o uznanie tej gminy za miasteczko.
287. Rada szkolna miejscowa w Dólczy wielkiej, przez p. Kopycińskiego, o zapomogę dla Zygmunta Ziobronia na kształcenie go w bednarstwie i kołodziejstwie.
288. Wizytatorka Sióstr Miłosierdzia, przez p. Kopycińskiego, o subwencyę dla zakładów w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie.
289. Praktykanci wyznania mojżeszowego przy szkole im. Czackiego, przez p. Romanowicza, o zarządzenie, ażeby nauczyciele żydzi znaleźli umieszczenie w szkołach ludowych.
290. Wydział Towarzystwa weterynarzy austriackich w Wiedniu, przez posła Pławickiego, o subwencyę.
291. Komitet Towarzystwa rolniczego krakowskiego, przez p. Struszkiewicza, o subwencyę w kwocie 5.000 zł. na cele krajowej wystawy rolniczej w r. 1887.
292. Izba adwokatów we Lwowie, przez p. Skałkowskiego, o utworzenie samoistnego c. k. sądowego urzędu depozytowego we Lwowie.
293. Towarzystwo „Czytalnia“ w Czernicy, przez p. Romańczuka, o zapomogę 200 zł. na budowę domu dla czytelnii.
294. Rada szkolna miejscowa w Jamnicy, p. p. Romańczuka, o zapomogę na budowę szkoły.
295. Pełnomocnicy zebrania djaków powiatu Borszczowskiego, przez p. Borkowskiego, w sprawie polepszenia bytu djaków.
296. Komitet djaków w Rohatynie, przez p. Romańczuka, jak wyżej.
297. Gmina Połonice, przez p. Romańczuka, o wyłączenie z c. k. Starostwa przemysłańskiego a przyłączenie do c. k. Starostwa we Lwowie.
298. Rada szkolna miejscowa w Turzańsku, przez p. Bereźnickiego, o zapomogę na budowę szkoły.
299. Wydział powiatowy w Wieliczce, przez p. Struszkiewicza, w sprawie poboru ze salin Wielickich surowicy dla bydła.
300. Mieczysław Kotkowski, uczeń szkoły muzycznej Ludwika Marka we Lwowie, przez p. Romanowicza, o subwencyę na dalsze kształcenie się w muzyce.
301. Stowarzyszenie rękodzielników „Gwiazda“ w Tarnowie, przez p. Zawadzkiego, o subwencyę dla inwalidów, wdów i sierót.
302. Wawrzyniec Chmura, nauczyciel szkoły ludowej w Ciężkowicach, przez p. Żuka-Skarszewskiego, o 3 miesięczną zaliczkę na płacę roczną 350 zł.
303. Zarząd Oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Przemyśle, przez p. Kopycińskiego, o niżenie służby nauczycieli ludowych z 40 na 35 lat.
304. Wydział Rady powiatowej w Kołomyi, przez p. Kuczковского, w sprawie przymusowej aseknracyi budynków włościańskich.
305. Wydział krajowy przedkłada petycyę Kazimierza Pańkowskiego, profesora szkoły rolniczej w Dublanach, o zaliczkę w kwocie 2.500 zł.

306. Obszar dworski w Kulczycach, przez p. Pilata, o wyłączenie Kulczyce ze związku gminy Laskowiec.
307. Grzegorz Szaraniewicz, nauczyciel w Stańkowej, przez p. Romańczuka, o zapomogę.
308. Urząd gminny w Szeszorach, przez p. Romańczuka, w sprawie polowania na gruntach gminnych i prawa noszenia broni palnej.
309. Gmina Utoropy, przez p. Romańczuka, w sprawie zbierania grzybów i szkód działanych przez dzikie zwierzęta.
310. Gmina Chomezyn, przez p. Romańczuka, w sprawie tępienia dzikiej zwierzyny.
311. Gmina Ochodza, przez p. Mioszowskiego, w przedmiocie wykupna prestacyj drogowych
312. Rudolf Daś, nauczyciel w Nisku, przez p. Łozińskiego, o zapomogę.
313. Gmina Strzyżów, przez p. Wodzickiego, o utworzenie w tej gminie c. k. Urzędu poborowego
314. Gminy i obszary dworskie okręgu sądowego Dynowskiego, przez p. Gorayskiego, o ustanowienie w Dynowie c. k. Urzędu podatkowego.
315. Właściciele i funkcyonaryusze zajęci w kopalniach nafty w Łężynach i Krygu, przez p. Gorayskiego przeciw wprowadzaniu zabarwionego falsyfikatu naftowego.
316. Gmina Kałusz, przez p. Romańczuka, o prawo wolnego poboru surowicy dla bydła.
317. Wydział lwowskiego Towarzystwa oświaty ludowej, przez p. Merunowicza, o subwencyę.
318. Nauczyciele szkoły ludowej w Sokolnikach, przez p. Merunowicza, o podwyższenie płacy.
319. Mieszkańcy wyznania rz. kat. i mojżeszowego w Tyliczu, przez p. Żuka-Skarszewskiego, o zaprowadzenie osobnej szkoły z wykładowym językiem polskim w Tyliczu.
320. Gmina Dybków, przez p. Koziobrodzkiego, o uwolnienie od płacenia datku konkurencyjnego do szkoły ludowej w Sieniawie.
321. Jan Jeż nauczyciel z Gumnisk Fox, przez p. Płazińskiego, o zaliczkę na płacę w kwocie 100 zł.
322. Teofila Andrusikiewicz, wdowa po nauczycielu ludowym, przez p. Pławickiego, o stałe zaopatrzenie.
323. Stanisław Kominkowski, nauczyciel w Nowym-Targu, przez p. Pławickiego, o przyznanie kwoty 50 zł. jako płacę niepobrąną w czasie zasuspendowania lub o zapomogę.
324. Gmina miasta Brodów, przez p. Hausnera, o prawo pobierania opłaty kopytkowej.
325. Nauczyciele szkoły 4 klasowej w Mielcu, przez p. Reya, o podwyższenie płac.
326. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie, przez p. Merunowicza, o zasiłek na budowę gmachu szkolnego.
327. Żegluga parowa na Dniestrze, towarzystwo, przez p. Koziobrodzkiego Szczęsnego, o subwencyę.